

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного
виховання та диригування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський);

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)
Спеціалізація 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)
Спеціальність 014 Середня освіта
(за предметними спеціалізаціями)
Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “4” вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вокальний ансамбль
------------------	--------------------

Викладач (і)	Колубаєв О. Л., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування.
Контактний телефон викладача	0505759000
E-mail викладача	kolubayev@icloud.com
Формат дисципліни	очна-заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС; загальна кількість годин: 90; 18 –практичні, 72 – самостійна робота.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Ауд. 307

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є систематизація знань, удосконалення практичних вокальних навичок набутих в курсі вокального ансамблю; ознайомлення майбутніх фахівців з науково-теоретичними та практичними основами ансамблевого співу як виду мистецтва, його науковим підґрунтям; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній, а також формуванні навичок до вивчення навчально-художнього репертуару вокальних ансамблів; формуванню широкого художнього музичного світогляду майбутнього виконавця; вихованні вміння самостійно мислити, критично аналізувати та інтерпретувати музичні твори; визначати методи самостійної роботи студентів над навчально-методичними матеріалами спеціальних дисциплін; навчити студентів складанню та виконанню практичних завдань.

Навчальна дисципліна «Вокальний ансамбль» є складовою частиною професійної підготовки магістра, як майбутнього вчителя музичного мистецтва, диригента, керівника дитячих вокальних ансамблевих колективів та малих вокальних форм. Курс передбачає розвиток навиків ансамблевого співу в об'ємі необхідному студентам для практичної діяльності в якості ансамблевих виконавців. При вивченні даного предмету перед студентами ставляться творчі завдання, пов'язані з розкриттям ідейно-художнього змісту та виявленням особливостей стилю музичних творів для вокального ансамблю.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни **Вокальний ансамбль у студентів ОР «магістр»**

спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) спрямований на формування професійно-особистісних якостей, необхідних учителю музичного мистецтва, узагальнення та систематизацію професійних знань та навичок студентів; розвиток уміння застосовувати набуті знання в умовах реального процесу навчання і виховання учнів.

Мета викладання дисципліни:

- виховати естетично розвинуту особистість;
- підготувати студента до організації і здійснення вокально-хорової діяльності у (професійних, аматорських, дитячих) колективах;
- закласти ті основи, які необхідні диригенту, вчителю-музиканту для його подальшої самоосвіти, удосконалення навичок ансамблевої та вокально-хорової роботи;
- сприяти більш інтенсивному і свідомому засвоєнню профільюючих дисциплін факультету: хорового класу, диригування, методики роботи з хоровими

Основними цілями вивчення дисципліни є: виховання почуття відповідальності перед виконавськими партнерами, вимогливості до себе, виконавчої дисципліни; формування виконавських технічних навичок при співі в унісон та у багатоголосному співі; прагнення до рівної сили звучання голосів та однакового тембрового забарвлення; прагнення чіткої інтонаційної єдності; прагнення динамічної, ритмічної єдності, чіткості, технічності виконання; навчитись однаково правильно розподіляти дихання, фразування; слідкувати за темповими відхиленнями; виховувати навички самостійного розучування своєї партії, уміння сприймати, слухати свою партію в загальній гармонії звучання та вести її у співвідношенні з художнім задумом; розвивати почуття ансамблю, вміння досягати творчої єдності в процесі спільного виконання музичного твору та вирішувати художньо-музичні завдання разом з іншими учасниками ансамблю.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-4 Здатність до постійної та систематичної роботи, спрямованої на вдосконалення професійної музично-педагогічної майстерності, наполегливо досягати поставленої мети та якісно виконувати роботу у професійній музично-педагогічній сфері; виявляти логічну структуру і понятійний апарат незнайомого наукового тексту, вирішувати професійні завдання із застосуванням інформаційних технологій в професійній діяльності викладача музичного мистецтва (за видами); до наукової рефлексії та гуманітарної експертизи проблем музично-педагогічної освіти; до інтернаціонального охоплення специфіки складників музично-риторичного тезаурусу національних музичних мов; до розуміння еволюції культури та музичного мистецтва як відображення основних тенденцій суспільно-історичного розвитку країни.

ЗК-5 Здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у галузі хорового виконавства та середньої освіти у процесі навчання основ теорії і практики вокально-хорової роботи, художньо-творчого розвитку учнів через хоровий спів як форми роботи на уроках музичного мистецтва. Здатність до опанування основних методів та способів вирішення комунікативних завдань професійної діяльності, вміння аналізувати логіку висловлювань реципієнтів з позицій норм толерантності та ефективної праці в педагогічному колективі.

ЗК-7 Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету музичне мистецтво, структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності.

ЗК-8 Використання виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного

мистецтва. Здатність формувати та удосконалювати вокально-технічні та виконавські навички, виробляти за допомогою самоконтролю навички свідомого володіння голосом; застосовувати весь комплекс засобів виразності, артистичну, сценічну майстерність у професійній діяльності співака.

ЗК-9 Знання сучасних теоретичних основ музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, теорії художньої культури.

ЗК-10 Здатність інтегрувати складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).

Фахові компетентності:

ФК-1 Здатність використовувати знання теоретичних понять, законів, концепцій, вчень і теорій освіти як фундаменту для характеристики й аналізу мистецьких явищ і процесів та здатність використовувати мистецько-педагогічний потенціал музичного мистецтва для утвердження гуманістичних цінностей.

ФК-3 Здатність до оволодіння необхідним комплексом психолого-педагогічних та мистецьких знань, розуміння принципів та закономірностей процесу художньо-творчої діяльності; здатність до системного мислення у професійній сфері.

ФК-5 Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі.

ФК-9 Здатність демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

ФК-10 Здатність презентувати власний творчий продукт, здійснювати художньо-просвітницьку діяльність, розробляти і втілювати музично-виховні заходи на високому мистецько-педагогічному рівні; організувати освітній процес на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, здатність до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в закладах мистецької освіти.

Результати навчання:

РН-1 Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.

РН-2 Володіння принципами організації керівництвом хором, ансамблем, методику викладання музичних дисциплін; засвоювати пісенний матеріал шкільної програми для використання у майбутній музично-педагогічній діяльності; здійснювати змістовний аналіз музичного твору, емоційно й цікаво розповідати учням про музику і музикантів, події музичного життя.

РН-8 Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі.

РН-9 Опанування різними видами комп'ютерних програм для музиканта; набуття практичного навичку нотного набору різних видів партитур чи інших музичних творів (інструментальних, вокально-інструментальних, хорових); опанування навичками синхронізації нотного та текстового набору різних комп'ютерних програм.

РН-10 Володіння теоретичними засадами хорового виконавства та культури вокально-хорового співу, знання виразових можливостей хорової музики та закономірностей хорового виконавства в цілому, практикою співу в хоровому колективі та методичними принципами формування практичних навичок роботи з хором.

PH-11 Вміння використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань під час проходження практики; застосування професійно-профільованих знань у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі.

PH-13 Здатність використовувати на практиці методичні принципи для засвоєння музичних дисциплін, зокрема доступності та послідовності, музичні явища в єдності традицій і новаторства.

PH-14 Готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин 90 год.
практичні	18 год.
самостійна робота	72 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	014.13 Середня Освіта (Музичне мистецтво)	Магістр, другий рік навчання	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1 Вокальна робота в ансамблі. Критерії звучання ансамблевих партій.	-	2	8
Тема 2.	-	2	8

Опанування нескладних ансамблевих творів гомофонно-гармонічного складу.			
Тема 3. Практичне засвоєння навичок закономірностей чистоти інтонування, динамічного та темпо-ритмічного руху в процесі виконання ансамблевих творів.	-	2	8
Тема 4. Опанування ансамблевих творів із різними фактурними викладами.	-	2	8
Тема 5. Оволодіння навиками виконання сучасної музики.	-	2	8
Тема 6. Особливості художнього творення в процесі репетиційної роботи ансамблю та концертних виступів	-	2	8
Тема 7. Опанування ансамблевих творів, написаних для мішаного складу ансамблю.	-	2	8
Тема 8. Синтез слова і музики у формуванні художнього образу виконуваного ансамблевого твору.	-	2	8
Тема 9. Опанування творів, написаних для багатоголосних складів ансамблю	-	2	8
ЗАГ.:	0	18	72

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.
Вимоги до письмових робіт	
Семінарські заняття	Під час занять здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня підготовки магістрантів до

	виконання конкретної роботи. Основними формами контролю є тестування, виконання магістрантами індивідуальних завдань.
Умови допуску до підсумкового контролю	Згідно з вимогами ОП студенти повинні оволодіти обсягом теоретичних знань та практичних навиків з предмету. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за 100-бальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль (залік) проводиться після завершення III навчального семестру як результат вивчення навчального курсу.

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Навчальну дисципліну розроблено з огляду на Національну рамку кваліфікацій для кваліфікаційного рівня «магістр», програмні вимоги навчальної дисципліни спрямовані на досягнення сьомого (7) рівня Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341»). Навчальна дисципліна є органічною частиною освітньої програми і відповідає її логіці і вимогам. Відповідно, всі документи, розроблені для даної освітньої програми щодо оцінювання, результатів навчання тощо є чинними при вивченні дисципліни. Політика навчальної дисципліни спрямована на набуття магістрантами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.</p> <p>Письмові роботи: не передбачені</p> <p>Відвідування занять. Студенту належить щотижнево (3 аудиторні год. та 10 год. самостійної роботи) відвідувати практичні заняття, старанно готуватися до репетицій самостійно, активно працювати, відповідально відноситися до вивчення курсу «Вокальний ансамбль». Поведінка в аудиторії повинна відповідати правилам поведінки педагогічних працівників та студентів у навчальному закладі. Пропущені заняття (за поважних причин) разом із практичними завданнями студент повинен виконати згідно терміну, відповідати відповідному кваліфікаційному рівню, дотримання вимог професійної етики.</p> <p>Неформальна освіта: Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 12.02.2021 року) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>

8. Рекомендована література

Базова

1. Вокальні ансамблі. Упор. Чеботарьова Київ К.: Музична Україна, 1990.
2. Вокальні ансамблі. Хрестоматія. Вип. 1–3. Київ, 1989.
3. Пісні для вокальних ансамблів. Вип. 1–8. Музика.
4. Вокальні ансамблі, дуети, тріо, квартети. Київ, 1962.
5. Кошиць О. Українські народні пісні для мішаного хору. Вид. 2. К Київ.: Музична Україна, 1968. 117с.
6. Долчук Р. Хрестоматія духовної музики. Вид. Прикарпатський нац. університет, 2011. 307 с.
7. Лятошинський Б. Обробки українських народних пісень. для хору без супроводу. Випуск II. Київ.: Музична Україна, 1974. 90 с.
8. Колесса Ф. Шкільний співаник. З педагогічної спадщини композитора. Видання друге. Київ: Музична Україна, 1993. 223 с.
9. Білаш О. Хори та ансамблі. Київ.: Музична Україна, 1981.
10. Музичні вечори. Обробки українських народних пісень. Київ.: Музична Україна, 1982.
11. Колесса Ф. Музичні твори. Київ: Наукова думка, 1972.
12. Лисенко М. Хорові твори та вокальні ансамблі. Київ: Музична Україна, 1983. 135 с.

Допоміжна

1. Бриліант В. С., Палкін В. П. Вокальні вправи для самодіяльного хору. Київ, 1978.
2. Колеса М. Основи техніки диригування. Київ: Муз.Укр., 1973.
3. Красношеков В. И. Вопросы хороведения. М., Музыка, 1969. 300 с.
4. Критский Б. Проблемы ансамбля в хоре. М., 1980.
5. Назаренко І. Мистецтво співу. К., 1968.
6. Лашенко А. П. Хоровая культура: аспекты изучения и развития. Київ: Музична Україна, 1989. 136 с.
7. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі. Посібник. Київ: Мистецтво, 1996. 172 с.
8. Шреєр-Ткаченко О. Я. Історія української музики. Київ: 1980.
9. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: Навчально-методичний посібник для викладачів і студентів мистецьких навч. закладів, учителів шкіл різного типу. Київ: ІЗН, 1998. 160 с.

Орієнтовний репертуар для практичних занять з дисципліни «Вокальний ансамбль»:

Білаш О. «Два кольори» (перекладення для вокального ансамблю Т. Пляченко);
Білаш О. «Молдаваночка» (перекладення для вокального ансамблю Т. Пляченко);
Білаш О. «Розійшлись дві стежки» (перекладення для вокального ансамблю Т. Пляченко);
Верменич В. «Чорнобривці» (перекладення для соліста й мішаного вокального ансамблю);
Ешпай А. «Криниці»;
Новіков А. «Ясний місяць»;
Пляченко О. «Дівоча весна»;
Пляченко О. «Чарівниця»;
Пляченко О. «Поклич мене»;
Поклад І. «Чарівна скрипка».
Шамо І. «Три поради»;

Укр. нар. пісня в обр. М. Леонтовича «Над річкою бережком»;
Укр. нар. пісня в обр. М. Леонтовича «Гаю, гаю, зелен розмаю»;
Укр. нар. пісня в обр. М. Леонтовича «Ой у саду голуби гудуть»;
Укр. нар. пісня в обр. М. Леонтовича «Щедрик»;
Укр. нар. пісня в обр. М. Леонтовича «Ясне сонечко усміхасться»;

Викладач:

Кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри методики музичного
виховання та диригування

Колубаєв О.Л.